

KESTVUSRATSUTAMINE

ANNE ROHTLA

Kui tahta minna vaatama ratsutamise suurvõistlusi, tuleb ettevalmistusi tegema hakata juba aasta varem. Tellida võistluste piletid, otsida majutuskoht, mõelda välja marsruut. Meil sai kõik õigeaegselt tehtud ja nüüd on Aachenis käidud. See, et me sinna läheme oli selge juba 2002. aastal Jerez'is. Olime enda meelest juba kogunud maailmamängude publik.

ANNE ROHTLA

Oma Hobu

Meie väike reisiseltskond koosnes loo autorist, **Heigo Rohtlast**, **Andres Tõnissoost** ja **Kristiina Kuik-Tõnissoost**. Kõik neli on Rohtla kestvusratsutamistiimi liikmed, Kristiina lisaks ka suur koolisõiduhuviline.

Kui eelmistel maailmamängudel nelja aasta eest oli *endurance* vaatamine tasuta, siis seekord tuli pilet hankida. Hinna sisse kuulus lisaks stardi ja finiši vaatamisele veterinaarkontrolli punkt kolme riigi (Saksa, Holland, Belgia) piirialal,

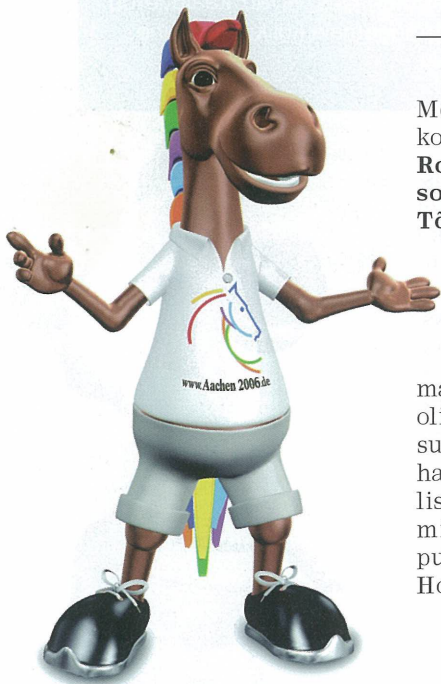
parimas seisundis hobuse valimise ning autasustamise jälgimine järgmisel päeval peareenil.

Võistlustingimused oli väga raske

Rajal autoga kaasasõitmist eriti ei tahetud, sest teed on kitsad. Nii jäi üle trassi isoleerimise kohta vaid sõitjate käest pärida. Üksmeelselt leiti, et rada oli väga raske. Kuna ilmad olid olnud vihmased, olid pinnaseks põhiliselt mudased teed või väga libedad muruteed või siis jälle hästi teravakivised rajad. Palju maad tuli läbida mäekülgedel, sõites üks jalg kõrgemal kui teine. Libeda muru nahka läks näiteks Soome esindaja **Johanna Strang-Ginouves'** sõit, kellelt muidu head tulemust oodati. Kolmandal ringil läks rada üle golfväljaku ja sealsel libedal oli Johanna koos oma hobuse **Felizjaga** paremale küljele kukkunud. Esialgu tundus, et midagi hullu ei juhtunud, kuid Johanna ise tundis, et hobuse

parema poolega pole kõik väga hästi. Vetkontrolli esimene traav loeti küll kõbulikuks, kuid Felizja kutsuti *recheck*-i. Seal polnud enam mingit kahtlust – longe paremal pool. Järgmisel päeval peale võistlust rääkis Johanna, et tõttõelda ei olnudki selline võistluse lõpp tema jaoks liiga kurb. Rada oli ikka nii raske, et hobuse seisukohast oleks selle lõpuni sõitmine olnud kurnav.

Start anti traditsiooniliselt vara – kell 6.00 kolme võistluse krossirajalt. (Valgeks läks seitsme ajal.) Orienteerumisoskus vedas meid alt ja kuigi sooritasime väga tubli hommikuse sõrkojooksutreeningu stardipaika otsides, jäime siiski hiljaks. Nägime (nii palju kui silm hommikupimeduses seletas) vaid viimaseid startijaid, minemakihutavaid hoolde tiime ja muidu rohket sebi mist. Stardipaigas oli ka FEI uus president Jordaania printsess **Haya** kaaskonnaga, keda mul fotoaparadi jonnit tõttu kahjuks pildistada ei õnnestunud. Kohal olid

Veidi statistikat

Stardis oli 159 võistlejat 42 riigist. Hobuste vanused kõikusid 7-st 17-aastani. Kõige rohkem oli 9-12 aastaseid. Jerez'iga võrreldes olid hobused nooremad. Võitja ja teise koha hobune olid 8-aastased, kuid kolmanda koha hobune 16-aastane.

Võitja lõpetas esimese ringi 46. kohal, teise 35., kolmanda 21., neljanda 16. ja viienda ringi järel oli kaheksas. Teise koha saanu oli esimese ringi lõpus 52., teisel 46., kolmandal 38., neljandal 18., eelviimase lõpus kuues. Kolmanda koha omanik vastavalt 45., 47., 39., 8., 7. Parimas seisundis hobuse auhinna võitnu aga 78., 52., 51, 21., 9. Tasa sõuad, kaugele jõuad!

Esimeste ringide eesotsas sõitnutest ei jõudnud suur hulk üldse finišisse ning etteotsa ei jäänud neist keegi.

soomlased Johanna Strangi kannustavate loosungitega, nad olid rõõmsad, et Johanna nende üle rõõmustas.

Esimene ring oli õieti sirge, sest viis Aachenist kolme riigi piiriala vetkontrolli. Pikkust 28 km. Teine ja neljas ring sõideti samal rajal – 29 km. Kolmas ring oli kõige pikem – 34 km. Viieandaks ringiks oli tagasitee Aacheeni staadionide poole ja viimane, kuues ring tehti Aacheeni ümbruse metsas – pikkuseks 13 km.

Ilm mängis olulist rolli

Ilmal polnud ratsutamise seisukohast võttes esialgu viga midagi – oli jahe, peamiselt pilves. Pealtvaatajate rõõmuks hakkas päike alles kolmandal-neljandal ringil end aegajalt näitama, muidu oli ausalt öeldes ikka päris jahe. Vahetevahel sabistas veidi kerget vihma. Hobustel olid puhkepauside ajal tekid laudjal või seljas. Hulluks läks ilm siis, kui esimesed ratsutajad olid viiendalt ringilt tagasi jõudnud. Hakkas päris korralikult vihma kallama ja sadama jäigi. Õn-

Võitis hispaanlane Miguel Vila Ubach hobusel Hungares.

neks tuult ei olnud. Finišisse tulid hobused juba nii, et kapjade alt pritsis laias kaares vett.

Kuna rajale autoga ei pääsenud, vaatasime põhiliselt vetkontrolli ja hooldetiimide tööd. Eks tehti põhiliselt samu asju ja samamoodi nagu meiegi, aga põnev oli ikka. Huvitav oli varustust uurida. Saime näiteks kinnitust sellele, et jaluste alla kinnitatud tinaraskused ei ole ainult Ruila meistrite tarkus, seda kasutavad teisedki.

Araabia kuninglikud kõrgused

Omaette vaatamisväärsus oli Araabia kuninglike kõrguste võistlemine. Tegemist on ikkagi Araabia Ühendamiraatide rahvusliku spordialaga ja käesolev võistlus toimus Dubai Ratsaklubi auhindadele (*Preis des Dubai Equestrian Club*). Emiraatide võistkonda kuulusid valitseva šeihi neli poega, kellest üks oli 2002. a maailmängude võitja Tema Kõrgus Šeik **Ahmed bin Mohd Al Maktoum**. Kui muidu oli igale võistlejale ette nähtud kolmeliikmeline hooldetiim, siis noorte šeikide ümber askeldas kogu aeg lugematu arv asjamehi. Andres „satus“ hooldealale ja vaatas lähemalt, kuidas šeigid turvameeste vahele paigutati, kuidas korraldati intervjuude andmist. Igalt poolt pääsesid nad läbi superkiiresti. Loomulikult oli panustatud nii individuaalsele kui meeskonnavõidule. Seekord läks aga teisiti. Kaks šeiki pidid sõidu pooleli jätma juba teise ja kolmanda ringi järel ning kaks ülejäänut võeti maha peale viiendat ringi.

Võitsid need, kes targasti sõitsid

Võitis hispaanlane **Miguel Vila Ubach** hobusel **Hungares** (ruun), kes on Ungari päritolu. Nende keskmine kiirus oli 17,38, kuid viimase ringi sõitis see paar koguni 23,40-ga. Miguel Vila Ubach on 32 aastane kataloonlane, kes oli 1990 Euroopa meister; 1994 Haagi MM-il ning 1998 Dubai MM-il 14.

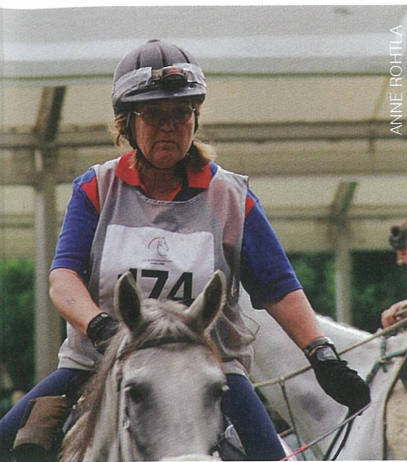
Pressikonverentsil ütles ta, et tema hobune võib lennata. Lõpuringil ta seda näitas.

Teise ja kolmandana jõudsid finišisse peaaegu koos kaks noort prantslannat: **Virginie Atger** hobusel **Kangoo D'Aurabelle** (ruun) ja **Elodie Le Labourier** hobusel **Sangho' Limousian** (ruun), mõlema keskmine kiirus 17,26. Muuseas Elodie oli prantslaste individuaalvõistleja.

Prantslastel läks ka kokkuvõttes väga hästi, võideti meeskondlik kuld (viimati juhtus see 1994). Kõik viis võistlejat (ja üks individuaalvõistleja) olid 13. esimese seas ja kaheksandaks tulnud hobune **Hifne Du Barthas** (mära) võitis parimas seisundis hobuse auhinna. Meeskondlikult tuli teiseks Šveits ja kolmandaks Portugal.

Parimas seisundis hobuse valimine

Parimas seisundis hobuse valimine oli seekord vaatatajatele ja muidugi ka võistlejatele põnevaks tehtud. Kohale olid kutsutud kõik prantslased, võitja hispaanlane ja üheksanda koha saanud Bahreini angloaraablane. Kõigepealt toimus väga põh-

Vanim võistleja, 65-aastane Kathryn Downs USAst saavutas 15. koha.

jalik hobuste vetüleavaatus. Traavida tuli lisaks sirgele ka üks kaheksa, et mõlemapoolsel völdil liikumist jälgida. Seejärel jalutati hobuseid ringil nii traavis kui sammus. Olukord meenutas koertenäitust. Publikut ergutati aplausiga igale võistlejale soosingut avaldama. Kõige tugevama aplausi sai Hungare, võiduhobune. Ta käitus särtsakalt ja ei paistnud raskest võistlusest üldse väsinud olevat. Lõpuks hakkasid kohtunikud rin-

gist hobuseid välja kutsuma. Ja kõigi üllatuseks kutsuti Hungares eelviimasena välja. Hispaania noormees ei saanud tükk aega aru, et tema hoolealune seda auhinda seekord ei saagi. Ringi jäi üksi kena kõrb 11-aastane araabia mära, kes oli tulnud kaheksandaks. Kahjuks ei seletanud organisaatorid oma valiku kriteeriume, võistlejatele ja publikule jäi asi veidi arusaamatuks. Hiljem isekeskis arvasime, et eks siis vatarstide poolt tehud täpne üleavaatus näitas hispaanlasele veidi kehvemaid tulemusi. Pulssi ja muid näitajaid ju tribüünile ei näinud.

Edukalt lõpetanud oli 65. See arv näitab, et veterinaarkontroll oli hobuse seisukohast heal tasemel. Ratsutajad oleks kindlasti nii mõnigi kord meelsamini jätkanud kui arstiga nõustunud ja võistluse katki jätnud. Kestvusratsutamise on võrreldes teiste ratsaspordialadega üks hobusesõbralikumaid spordialasid: mõelge ise – missugune hobune ei tahaks lihtsalt mööda rada joosta. Ja kui märgid näitavad, et ta seda tervislikult

enam ei suuda, lõpetatakse võistlus tema jaoks ära. Rääkimata ülihoollitsevast toimetamisest, mida ta saab tunda hoolduspunktides ja kohustusliku puhkepausi ajal. Ja kõike seda olenemata võistluse tasemest.

Järgmised suurvõistlused on kaugel

Tagasiteel Eestisse arutasime omavahel, et mis meie reisiseltskonnale Aachenis kõige sügavama mulje jättis. Enim poolthääli said printsess Haya südamlük kõne mängude avamisel, kuuekümmen nelja tükuga koolisõitja üheaegne suurepärase esinemine avamispidustustel, värvidemäng mängude sümboliga, koolisõiduvõistluste ajal lainete tegemine tribüünidel – staadion hingas ühes rütmis ja nautis suurepäraseid sooritusi, kuigi vihma kallas. Veidi kripeldama jäi see, et põhiliselt jagati teavet saksa keeles, mille tundmises meie kahjuks kehvad oleme. Me vaid aimame, kui palju meil teada saamata jäi.

Kahjuks toimuvad järgmised rännaku suurvõistlu-

sed Eestist väga kaugel, 2008. aastal Malaisias ja järgmised maailmamängud 2010. aastal Kentuckys. Kuid mine tea, treenime kõvasti ja äkki oleme ise võistlejate hulgas.

Eesti edukaim kestvusratsutaja Heigo Rohtla järgmise kestvusratsutamise MMI plakati ees.